

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Хірургії №3
Навчальний рік 2023-2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Догляд за хворими хірургічного профілю (виробнича практика)»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компотнент вибірковий

Форма здобуття освіти очна
(очна, заочна, дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 221 «Стоматологія»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) другого
(магістерського) рівня вищої освіти

Курс 2

Силабус освітнього компоненту
розглянуто на засіданні кафедри
Хірургії 3

Протокол від
“06” 08 2022 року № 11

Завідувач кафедри
(підпис) [підпис]
(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем Хірургії
(назва)

Протокол від
“08” 08 2022 року № 5

Голова
(підпис) [підпис]
(ініціали, прізвище)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА:

Лупальцов Володимир Іванович, завідувач кафедри хірургії №3, член-кореспондент НАМНУ, доктор медичних наук, професор.

Ягнюк Андрій Іванович, доцент кафедри хірургії №3, кандидат медичних наук, доцент.

Вандер Костянтин Олександрович, професор кафедри хірургії №3, доктор медичних наук,

Скалій Микола Миколайович асистент кафедри хірургії №3, кандидат медичних наук.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Вандер Костянтин Олександрович, доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 067 576 55 71, e-mail: ko.vander@knmu.edu.ua

Ягнюк Андрій Іванович, кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 067 794 97 03, e-mail: ai.yahniuk@knmu.edu.ua

Скалій Микола Миколайович кандидат медичних наук , асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 099 666 46 99, e-mail: mmskaliy.po21@knmu.edu.ua

Кітченко Сергій Сергійович асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел.050 026 02 46, e-mail: ss.kitchenko@knmu.edu.ua

Мірошниченко Олександр В'ячеславович, асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 050 303 79 57 e-mail: ov.miroshnychenko@knmu.edu.ua

Котовщиков Максим Сергійович, асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 050 401 60 21, e-mail: ms.kotovshchikov@knmu.edu.ua

Контактний тел. та e-mail кафедри: тел. (057)370-60-60, e-mail: kaf.4med.hirurgi3@knmu.edu.ua

Очні консультації: розклад та місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: розклад та місце проведення за попередньою домовленістю з викладачем на платформі GOOGLE MEET, MOODLE або ZOOM.

Робочій стіл кафедри у платформі MOODLE <http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=3464>

Локація: заняття проводяться на базах КНП «Міська клінічна лікарня №31» Харківської міської ради за адресою: Харків, проспект Любові Малої,4.

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Догляд за хворими хірургічного профілю (виробнича практика)» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі ОПП) «Стоматологія» та Стандарту вищої освіти України (далі -Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань - 22 Охорона здоров'я, спеціальність 221 «Стоматологія».

Опис освітнього компоненту «Догляд за хворими хірургічного профілю (виробнича практика)» (анотація).

Під час вивчення **освітнього копоненту** відбувається перше знайомство студента із роботою медичного стаціонару, перший контакт із хворими під час якого починається формування особистих моральноетичних основ професійної деонтології. Освітній компонент «Догляд за хворими хірургічного профілю (виробнича практика)» передбачає вивчення методики виконання гігієнічних, профілактичних та лікувальних заходів, які входять до компетенції молодшого та частково середнього медичного персоналу і застосовуються для створення комфортних умов перебування хворого у хірургічному стаціонарі. Лікар будь-якої спеціальності повинен знати та уміти виконувати обов'язки молодшого та середнього медичного персоналу. Відповідно до навчального плану проходження практики з догляду за хворими передбачено 2 курсі у 3 семестрі, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових освітніх компонентів, з якими інтегрується програма виробничої практики.

Предметом вивчення освітнього компоненту є організація та умови роботи молодшого медичного персоналу по догляду за хворими у хірургічному відділенні стаціонару .

Міжосвітніх компонентіварні зв'язки базуються на засвоєнні студентами теоретичного матеріалу з основних базових освітніх компонентів (гістології, медичної біології, анатомії та фізіології людини, біоорганічної та біологічної хімії та інш.), з якими інтегрується програма виробничої практики.

Пререквізити. Вивчення освітнього компоненту передбачає попереднє засвоєння навчальних освітніх компонентів з нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, топографіної анатомії.

Постреквізити. Основні положення освітнього компоненту мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE:
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2911#section-3>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦІПЛІНИ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту є досягнення основних кінцевих цілей, визначених у ОПП«Стоматологія» при підготовці лікаря -стоматолога, а саме опанування студентом основних прийомів професійної діяльності молодшої медичної сестри на основі розуміння особливостей функціонування організму хірургічного пацієнта з дотриманням принципів медичної етики та деонтології та набуття основних практичних навичок з догляду за хворими в хірургічному стаціонару

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є засвоєння основних теоретичних знань, необхідних для організації догляду за хворим у хірургічному стаціонарі на всіх етапах лікування, набуття основних практичних навичок та вмій з догляду за хворими и формування у студентів деонтологічних принципів при професійному спілкуванні з хворим.

1.3. Компетенції та результати навчання, формуванню яких сприяє освітніх компонентіва.

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування студентами компетентностей:

Інтегральні:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

Збирання медичної інформації про стан пацієнта.

Виконання медичних маніпуляцій.

Діагностування невідкладних станів.

Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги

Ведення медичної документації.

Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

Спеціальні (фахові, предметні):

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
 Здатність працювати в команді, навички міжособистісної взаємодії.
 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
 Навики здійснення безпечної діяльності.
 Здатність оцінювати та забезпечувати якість робіт, які виконуються

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді.

ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій.

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта.

ПРН 17 – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації.

ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи групах тамозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі); робота в команді (реалізується через: метод роботи групах тамозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів); конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри), тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи); лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Названня показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 1,5	Напрямок підготовки <u>22 “Охорона здоров'я”</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 45	Спеціальність: 221 «Стоматологія» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		2-й	-
		Семестр	
		3-й	-
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи студента - 37	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		8 год.	-
		Лабораторні	
-	-		

		Самостійна робота	
		37 год.	-
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: Диференційований залік	

2.1. Опис дисципліни.

2.2.1. Лекції

Не передбачено програмою.

2.2.2. Семінарські заняття

Не передбачено програмою.

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні. Засвоєння принципів етики та деонтології у практиці лікаря хірургічного відділення стаціонару.	1	Бесіда, ілюстрація, презентація, відіоролики, відеофільми, дискусія, відпрацювання практичних навичок.	Поточний контроль (усне та письмове опитування, щоденник практики)
2	Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування хворих в невідкладній абдомінальній хірургії.	1	Бесіда, ілюстрація, презентація, відіоролики, відеофільми, дискусія, відпрацювання практичних навичок..	Поточний контроль (усне та письмове опитування, щоденник практики)
3	Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування в плановій абдомінальній хірургії.	2	Бесіда, ілюстрація, презентація, відіоролики, відеофільми, дискусія, відпрацювання практичних навичок..	Поточний контроль (усне та письмове опитування, щоденник практики)
4	Надання невідкладної лікарської допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях.	2	Бесіда, ілюстрація, презентація, відіоролики, відеофільми, дискусія, відпрацювання практичних навичок..	Поточний контроль (усне та письмове опитування, щоденник практики)
5	Тема 5. Надання планової хірургічної допомоги у стаціонарі. Залік	2	Бесіда, ілюстрація, презентація, відіоролики, відеофільми, дискусія, відпрацювання практичних навичок.	Поточний контроль (усне та письмове опитування, щоденник практики)
	Всього годин	8		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено програмою.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Самостійна робота студента у якості молодої медичної сестри хірургічного стаціонара.	37	Відпрацювання практичних навичок	Щоденник практики
	Всього годин	37		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ».

Одним з видів діяльності студента та його контролю з боку викладача є ведення Щоденника виробничої практики (додаток 1), який заповнюється студентом кожного дня та підписується викладачем після завершення самостійної частини роботи студента у відділенні стаціонару. По закінченні виробничої практики студентом заповнюється Підсумковий звіт про виконану роботу (додаток 2). Наявність заповненого та завіреного підписом викладача Щоденника і Підсумкового звіту є обов'язковою для допуску студента до заліку.

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД) студентів здійснюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми освітнього компоненту. Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми освітнього компоненту кожному студенту викладачем в «Журналі обліку успішності і відвідування занять студентами» (форма № ЕН-1) виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». На кожному практичному занятті оцінюються знання і практичні навички (уміння) всіх присутніх студентів; Про присутність студента на занятті свідчить наявність оцінок у відповідних графах, відсутність на заняттях відмічається в першій графі знаком «нб».

Викладач академічної групи на останньому занятті перевіряє засвоєння усіх тем з освітнього компоненту з підрахуванням ПНД за семестр (табл.2). Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за освітніх компонентів становить 200 балів

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127

4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

3.2. Контрольні питання.

1. Порядок та види прибирань у палаті, маніпуляційної,
2. Порядок та види прибирань у маніпуляційній, операційній.
3. Обробку медичного приладдя для багаторазового використання (термометра, кінцівників клізми, підкладного судна).
4. Порядок огляду хворого на наявність корости та педикульозу.
5. Методика транспортування хворого на ношах (каталці) та перекладання його на ліжку.
6. Визначення у хворого пульсу на верхніх кінцівках.
7. Правила вимірювання артеріального тиску.
8. Основні способи введення препаратів.
9. Методика закапування крапель у вуха, ніс, очі.
10. Утилізація одноразових шприцем після його застосування.
11. Методику підготовки гумової грілки та пухиря з льодом і користування ними.
12. Правила виконання очисної клізми
13. Порядок проведення гігієни порожнини рота, носа та вух важкохворому.
14. Методи профілактики пролежнів.
15. Методику проведення реанімаційних заходів (штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця).
16. Продемонструвати методику проведення підшкірних, внутрішньом'язових та внутрішньовенних ін'єкцій та інфузії лікувального розчину.
17. Порядок підготовки утилізації перев'язувального матеріалу.
18. Продемонструвати методику одягання операційної білизни.
19. Порядок підготовки операційну білизну та перев'язувальний матеріал до стерилізації
20. Порядок підготовки хірургічного інструментарію до стерилізації.
21. Порядок підготовки шкіри хворого до операції.
22. Порядок підготовки до операції на органах ШКТ
23. Порядок підготовки хворого до операції на органах грудної клітки
24. Порядок підготовки до операції шкіри хворого до операції на щелепно-ліщової ділянці
25. Особливості догляду за хворими після операції на органах ШКТ
26. Особливості догляду за хворими після операції на органах грудної клітки
27. Особливості догляду за хворими після операції на щелепно-ліщової ділянці
28. Правила одягання операційної білизни.

29. Проби на якість передстерилізаційної обробки інструментів.

3.3. Практичними навички:

Під час походження виробничої практики студент повинен оволодіти наступними практичними навичками:

1. Приготувати відповідний дезінфікуючий розчин та провести санітарну обробку приліжкових тумбочок та підвіконь у палаті.
2. Приготувати відповідний дезінфікуючий розчин та провести вологе прибирання маніпуляційної.
3. Приготувати відповідний дезінфікуючий розчин та провести обробку медичного приладдя для багаторазового використання (банок, термометра, кінцівників клізми, підкладного судна).
4. Провести вимірювання температури у хворого
5. Провести огляд хворого на наявність корости та педикульозу.
6. Продемонструвати методику транспортування хворого на ношах (каталці) та перекладання його на ліжку.
7. Продемонструвати навички користування функціональним ліжком
8. Дослідити у хворого пульс на променевих артеріях, зробити висновок про основні його властивості.
9. Виміряти хворому артеріальний тиск, зробити висновок про його відповідність нормі.
10. Провести дослідження дихання у показового хворого, зробити висновок про основні його властивості.
11. Провести переміну натільної та постільної білизни хворому, що знаходиться на ліжковому режимі.
12. Продемонструвати методику закапування крапель у вуха, ніс, очі.
13. Підготувати необхідні розчини та продемонструвати правила поводження з одноразовим шприцем після його застосування.
14. Продемонструвати методику підготовки гумової грілки та пухиря з льодом і користування ними.
15. Продемонструвати методику годування хворого
16. Приготувати необхідне обладнання для очисної клізми, продемонструвати методику.
17. Продемонструвати на муляжі методику користування підкладним судном та сечоприймачем у хворих чоловічої та жіночої статі.
18. Підготувати необхідні засоби та провести гігієну порожнини рота, носа та вух важкохворому.
19. Продемонструвати методику проведення реанімаційних заходів (штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця) .
20. Провести проби на якість передстерилізаційної обробки інструментів.

3.4. Індивідуальні завдання

Додатковими балами оцінюються виконані індивідуальні завдання студента: доповідь реферата на практичному занятті 1–2 бали; доповідь з презентацією на практичному занятті 1–3 бали; доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 1–5 балів; участь у Всеукраїнській олімпіаді – 5-10 балів .

3.5. Правила оскарження оцінки

Спірні питання щодо поточного оцінювання вирішуються упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю. Здобувач вищої освіти має право звернутися за обґрунтуванням щодо результатів поточного оцінювання та/або наявними, на його думку, порушеннями процедури проведення контрольного заходу до викладача, який здійснював оцінювання або завідувача кафедри.

Оскарження результатів підсумкового контролю (диференційований залік), здійснюється, як правило, у день проведення дифзаліку. Здобувач вищої освіти звертається до викладача, який проводив підсумковий семестровий (курсний) контроль за роз'ясненням щодо виставленої оцінки. Якщо здобувач незгодний з результатами підсумкового контролю має право звернутися до декана факультету з апеляційною заявою, в якій вказується причина подачі апеляції, яка буде розглянута за процедурою визначеною у «Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти ХНМУ». За наказом ректора створюється апеляційна комісія, під час засідання якої приймається рішення про обґрунтованість чи необґрунтованість апеляційної скарги.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Основний формат освітнього компоненту змішаний – освітній компонент, що має супровід в системі Moodle, викладання освітнього компоненту, передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання

з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються доступні інформаційні інтерактивні технології (Googl Meet, ZOOM, Moodle), очне та дистанційне консультування.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Здобувачі вищої освіти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Відвідування пацієнтів під час курації в лікарні можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію), або іншими інфекційними захворюваннями згідно поточної епідемічної ситуації.

Здобувачі вищої освіти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь здобувачів вищої освіти у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі здобувачі вищої освіти ХНМУ захищені «Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті», розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Поведінка в аудиторії.

Основні «так» та «ні». Слід пам'ятати що заняття проходять в установі охорони здоров'я (на базі 31 міської клінічної лікарні), що вимагає дотриманням низки вимог: обов'язкова наявність змінного взуття, халата, медичної шапочки. Заборонено без супроводу та дозволу викладача знаходитися у палатах, операційних, маніпуляційних, перев'язувальних. Потрібно не заважати роботі медичних співробітників та уникати прирікань з персоналом лікарні. При виникненні конфліктної ситуації з персоналом лікарні поставити до відома викладача. Слід пам'ятати - куріння у лікарні та на її території заборонено.

Важливо дотримуватися правил належної поведінки в у аудиторії. Ці правила є загальноприйнятими, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників. Під час занять дозволяється: - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача; - пити безалкогольні напої; - фотографувати слайди презентацій; - брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів). заборонено: - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження); - палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби; - нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу; - грати в азартні ігри; - наносити шкоду матеріально-технічній базі університету та лікарні (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території); - галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику.

Охорона праці.

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен здобувач вищої освіти повинен знати де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра хірургії №3 підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в питання академічної доброчесності. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

Основна.

1. Элементы общего ухода за больными в хирургическом стационаре / Лупальцов В.И.Цыганенко А.Я., Лях А.В., Сенников И.А. - Харьков: ХГМУ, 1999. - 232 с.
2. Догляд за хворими (практика). Методичний посібник для проходження виробничої практики студентами 2 курсу стоматологічного факультету. / [І.П. Кайдашев, М.С. Расін, Л.Г. Савченко, та ін.] – Полтава: видавництво УМСА.-2010.-45с
3. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.І. Догляд за хворими (практика): підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації.– Вид 3-тє, випр. – К.: Медицина, 2015. — 488 с.
4. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.

Допоміжна

1. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч.посібник /Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. – 3-є вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 600 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Стенд кафедри «Рекомендована література».
2. <http://repo.knmu.edu.ua/> (Репозитарій ХНМУ).
3. <http://libr.knmu.edu.ua/> (Наукова бібліотека ХНМУ).
4. [http:// surgery3.knmu.edu.ua](http://surgery3.knmu.edu.ua) (Кафедра хірургії №3).
5. Бібліотека кафедри.
- 7 <http://hirurgiya.com.ua/> (Журнал «Клінічна хірургія»).
8. <http://www.mayo.edu/research> (Клініка Мейо, США).
- 9.<http://videlectures.net/Top/Medicine/> (Колекція високоякісних медичних відеолекцій світу).
10. http://elibrary.ru/projects/subscription/rus_titles_free.asp? (Російські наукові журнали у вільному доступі).
11. <http://www.iemrams.spb.ru/russian/library/librus.htm> (Научна бібліотека Інститута експериментальної медицини).
12. <http://www.medlit.ru/journals/> (Журнали видання «Медицина»).

8. ІНШЕ

Корисні посилання

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих освітніх компонентів понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти ХНМУ.
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-0310-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-

Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування [електронний ресурс]. :<http://medsoft.ucoz.ua>

. Наказ МОЗ України № 223 від 22.10.1993 Про збір, знезараження та здачу використаних медичних виробів одноразового застосування із пластичних мас [електронний ресурс]:<http://medsoft.ucoz.ua> :

З питань етико-деонтологічних аспектів роботи медичного працівника: –

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vzhdu/2011_57/vip_57_13.pdf –

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/Mosv/2012_4/data/article22.pdf. –

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npd/2012_1/2neranov.pdf.